

מכון תודעה

מכון תודעה למאבק בתופעת הזנות וניצול מיני מסחרי

14.6.2006

"תעשיית התשוקה" - אלימות חובקת עולם נגד נשים

מכון תודעה © כל הזכויות שמורות

מדוע גברים צורכים תמונות של מין ולא מין בעצמו? מדוע בחברה ה"מתורבתת" שלנו נצרכת הפורנוגרפיה בצורה כל מסיבית? מה האפקט של צרכנות זו על היחיד ועל החברה?

הפורנוגרפיה, אשליה בפני עצמה סוחרת בצלם הזוי (CHIMERA) הזיות ודמיונות שווא. היא מוכרת הכל מלבד אהבה ואף על פי כן היא מתמקדת באקט האהבה. למעשה הפורנוגרפיה היא חולנית כיוון שהיא מוכרת את מות האהבה, את מות האחר. היא למעשה כלי תחליף לאחר. האדם מוחלף בחפץ, חיקוי, הוא מוחפץ. הפורנוגרפיה מוכרת פנטזיה של חיקוי ליחסים אנושיים. היא מזרה, היא מבודדת. הפורנוגרפיה הינה גם סוג של פטיש שהצרכנים מקנים לו כוח מאגי לריגוש. אך למעשה החיפוש אחר החשק והסיפוק הליבידיני על ידי ראייה ושמיעה הוא תחליף = הצרכן שולט לגמרי בחומרים בהם הוא משתמש וכך שולט בו זמנית בג'נדר המיני. ברור גם ששום רגש לא מחבר את היחס בין הצרכן לאובייקט שהוא צורך ובדיוק בשל כך זה מוצר צריכה.

בעולם הגלובלי, קפיטליסטי ובעל גישה לערוצי המדיה השונים כולל האינטרנט, ילדים ומבוגרים, אם ירצו או לא, סופגים את הפורנוגרפיה על כל צורותיה ונמצאים תחת השפעתה. מספר הנשים והילדים המנוצל בתעשיות המין בעולם נע בין 500,000 ל- 6 מיליון בשנה. במאמר של ד"ר מליסה פרלי ב"פסיכיאטריק טיימס" בשם "זנות היא אלימות מינית", מצוינים ממצאים שנאספו במחקרים שונים המורים כי כ- 95% מהנמצאים בזנות חווים אלימות נפשית, מילולית, מינית ופיזית כמו גם נתונים לגבי מחקר שנעשה בין תלמידי קולג' שהראה כי נערים שהודו כי הם לקוחות גם הודו בכך שאילצו את הפרטנרים שלהם למין כפוי. זנות יכולה להתקיים בחברה שהיא אדישה לנזקים שהיא גורמת.

אין מספרים לגבי הנשים והילדים שמשמשים בהם לתעשיות הפורנוגרפיה אך יש מידע על הרווחים של מפיקי הפורנו הגדולים בעולם שנרשמו בנאסדאק ובבורסה בגרמניה (ביליוני דולרים בשנה).

- בקליפורניה תעשיית הפורנוגרפיה טוענת שהיא מעסיקה 20,000 איש ורק בשנת 2000 עשתה רווח של 1.8 ביליון \$.
- בכל שנה מייצרת הוליווד 400 סרטים רגילים לעומת תעשיית הפורנו שבארה"ב בלבד מייצרת בין 10 ל 11,000 סרטים בשנה.
- כ- 700 מיליון סרטי וידאו וDVD נמכרים מדי שנה בארה"ב בלבד.

- תעשיית ה X מהווה 33% מתעשיית הוידאו.
- באינטרנט, בשנת 1997 נצפו 20,000 אתרים לתכנים פורנוגרפיים בשנת 2000 נצפו 280,000 אתרים. ומאז לא בדקו יותר.

אפשר לומר בבטחה שהפורנוגרפיה הינה אחת מהתעשיות המרכזיות של ה"תרבות" המערבית. המסרים הפורנוגרפיים חדרו לכלל המרקם החברתי. מאז הפורנוגרפיה הפכה לא רק לתופעה נסבלת, מוכרת וחוקית בעיני מדינות רבות אלא מנקודת מבט מסוימת אף קיבלה עידוד כתופעה חברתית. חוקים, כולל חוקי צנזורה שמסדירים ניצול אכזרי זה הינם צבועים ונובעים מהשקפה בורגנית של "סטנדרד כפול". כל ניסיון להגדיר בחוק מה זה "תועבה" ומה לא כדי "להגן" על "חופש הביטוי" מצטמצמת למעשה בהגנה על חופש היזמות, כלומר החופש לנצל מינית נשים וילדים. חוקים שכאלו לרוב נוטים להתעלם מבעיית הניצול המיני ומתמקדים בשאלה איזה מידה של אלימות "מקובלת" בניצול זה.

פירוש "מוסר מיני כפול": מה שבעצם מאחד את הפורנוגרפיה עם הפוריטניות ("רגשות הציבור", "המוסר הציבורי") זו החרדה מהגוף הנשי ומהגוף בכלל. האישה "הטובה" המקובלת היא החפץ של בעלה, היא גם אמא וולדנית. הנשים האחרות, מי שלא תהיה, הינן מיכל לתאוה הגברית, הפיתיון לחטא, המוצא ללכלוך. מחוץ לאמא ולחפץ של הבעל קיימות בספירה הדתית הפוריטנית בתחום המין רק חוסר הגינות ובושה, זימה, ניאוף וזנות. המושג "תועבה" מתייחס ליסודות תרבותיים דכאניים וסקסיסטיים בתחום המיניות. המושג מתייחס לערכים מוסריים וכיוון שכך הפרשנות שלו השתנתה במשך השנים והפכה ליותר ויותר סובלנית כיוון שה"נורמות" המוסריות מול הניצול המיני של נשים וילדים הצטמצמו. המושג הזה וכן אחיו "פגיעה ברגשות הציבור" משמשים תמיד לגינוי מצגות מיניות של שוליים כמו זואופיליה או מקלחת זהב כי זה "שוקינג" - מהמם. לכן גם כאשר בקנדה העבירו צנזורה חוקית נגד פורנוגרפיה מי שסבל מהחוק היו למעשה חנויות הגאים והגאות משום שגם מיניות הומוסקסואלית נחשבה לסטייה שלא כדרך הטבע.

עד היום מרבית המחקרים שנעשו על הצפייה בפורנו טענו כי אי אפשר להוכיח את השפעת הפורנו על הצרכנים. העבודה שנעשתה על ידי רישרד פולין בקנדה מוכיחה אחרת. הוא עצמו, חווה עקב צפייה אינטנסיבית לאורך כחודש בסרטי פורנוגרפיה, מצב שלא יוכל להסתכל על ילדים ונשים בעין "תמימה" ובנאלית. הוא היה רואה גופות שהפכו ל"עצמים" וזה גרם לו להסתכל על נשים וילדים בצורה מעוותת. מבלי שישים לב הוא הפנים כתוצאה מצריכה מסיבית של פורנוגרפיה את המסר המרכזי שלה שהינו זלזול ושנאת נשים. כתוצאה ממחקר זה טען רישרד פולין שהפורנוגרפיה משפיעה על הצרכנים וגורמת כתוצאה להתנהגות אגרסיבית כלפי נשים המחקר החל ב 1983 בקוויבק ואז עדיין לא ידעו כיצד משפיעה צריכת הפורנוגרפיה על התנהגות הפרט. באותה תקופה היתה רווחת הדעה שהפורנוגרפיה אינה מזיקה ומיתוס זה עדיין רווח במרבית המקומות גם היום. בנובמבר 2004 התקיים שימוע בסנאט בארה"ב בנושא ההתמכרות לפורנוגרפיה. חוקרים של המוח, שלהתמכרויות ושל אספקטים פסיכולוגיים מאוניברסיטאות שונות בארה"ב דרשו מהקונגרס לממן מחקרים ולימודים על "התמכרות לפורנו" ד"ר מרי-אן לידן דירקטור יחידה לטיפול בטראומה מינית

Awareness Center - Machon Toda'a. PO Box 22197, Tel Aviv, 61221, Israel

מאוניברסיטת פנסילבניה הדגישה שהשפעת הפורנוגרפיה על המוח דומה לזו של קוקאין, קראק והרואין. כל המומחים דרשו לצאת בקמפיין לבריאות הציבור שיתרע על הסכנות בצפייה בפורנוגרפיה.

המחקר העכשווי מטיל אור יותר ויותר על ההשפעה המזיקה של הפורנוגרפיה על הצופים בה: בנאליזציה של מין אלים, הפצת תמונות שפוגעות בנשים, חיפצון ודפרסונליזציה של דמות הנשים והילדים שהופכים לאובייקטים מיניים וכו'. לפורנוגרפיה השפעה מזיקה גם על הגברים עצמם בכך שמעדיפים בידוד, הסתגרות בעצמם, מפתחים מודלים מיניים לא מקובלים ושואפים למטרות שאינן ברות ביצוע - מה שמוביל בסופו של דבר להעצמת המסכנות המינית שהיוותה לעיתים מזומנות הטריגר לצריכת פורנוגרפיה. כאשר הולכים לרוב חנויות המין לא מוצאים שם הרבה חומר עזר חינוכי או אביזרים שמסבירים מה זה מין ואינם פורנוגרפיים - בחנויות ובתעשיית האביזרים מייצרים בעיקר עבור יחסי השליטה שמושרשים בהוויית היחסים בחברה. כיום הפורנוגרפיה מהווה את השיח הדומיננטי על מיניות אנושית. היא שולטת בשטח שננטש על ידי השלטונות שנמנעים מלתת חינוך מיני אמיתי בבתי הספר. לעיתים קרובות הפורנוגרפיה הינה המקור היחיד של מידע לסקרנים הצעירים שדרכה מגלים את המיניות, את גוף האחר ואת יחסי המין.

חשוב לא לשכוח שהתעשייה הפורנוגרפית אינה הפקה שבה השחקנים תמיד מסכימים למה שקורה להם. יש נשים מוכות, מוצלפות, נקשרות, מטילים בהן מומים, נאנסות ואף נרצחות. מדובר גם בילדים שנמכרים ונכפים עליהם יחסי מין. מדובר בנשים שמכריחים אותן לקיים יחסי מין עם חיות. מדובר בהעמדת סצנה של מיניות מוטת מוות, סבל ושליטה גברית שבה האישה מופיעה בסיסטמטיות כקורבן שגם מסכים למה שעושים איתו וגם נהנה מזה. מדובר בשיוך מתמיד של נשים כזמינות למין, בשיוך המין לרוע, ובשיוך הגבר לצד הכל יכול והאחראי לשווי המשקל העולמי.

בפורנוגרפיה המסר הוא שהאונס לגיטימי כי הוא מאפשר לנשים לגלות את העונג המיני שלהן. בפורנוגרפיה האחוה הגברית מתקיימת בעזרת השליטה בנשים ובתשוקותיהן כי צריך להכניע אותן (אינתיפאדת המין) ואונס, זלזול והחלפת פרטנרים הינם סוג של שליטה. הפורנוגרפיה מציגה מיניות מאד מסוימת שאי אפשר להפריד אותה מיחסי שליטה.

במועדונים של רקדניות עירום או במסיבות רווקים של גברים בלבד כשמוזמנות נערות ליווי נגמרת הקומדיה של הדיאלוג בין גברים לנשים, מחוסלים גבולות הכבוד, אין חיבה אלא תשוקה, פורקן וזלזול. בין הלקוחות האלה בחברותה מדברים על נשים, מלגלים עליהן, מלכסנים מבט לעברן ומבזים אותן. כך מתפתח הלקוח שממנו מרוויחה תעשיית הפורנוגרפיה. הבוז הגברי מספק מחיה למספר נשים צעירות כי הוא הופך לכסף. מבלי הכסף השליטה לא היתה כה מוחלטת. כאן שולטת מיניות חד כיוונית מועמדת למכירה. בקונטקסט הזה קל להבין ששדות הצייד של הפורנוגרפיה מורכבים יותר מאי פעם מנשים צעירות, יותר ויותר צעירות שגילן

הממוצע הוא בין 19 ל-20. מה ניתן לחשוב על גברים אלה שמשלמים לרקדניות כדי שתעלה בפניהם הצגת אקט מיני במסיבת רווקים? אם גזען יכול לפגוע או אף להרוג בכך שהוא מגדיר את האחר כתת-אדם מה ניתן לחשוב על גברים שמבזים תוך אהוות רעים את הדמויות הפחות אנושיות, האובייקטים המיניים שלפניהם? הצחוק הופך לעווית ומופיעים אנקולי המוות. הפרט והחברה לא צורכים פורנוגרפיה או זנות ללא נזק.

האידיאולוגיה הפורנוגרפית שבמהות הניצול המיני של קטינים וילדים היא אותה אידיאולוגיה שבמהות הניצול המיני של נשים. האידיאולוגיה בבסיס פורנוגרפית הילדים היא שילדים מאושרים כאשר המבוגרים מכירים להם את הפעילות המינית. הם תמיד מסכימים. האידיאולוגיה הזו מגנה על אונס והופכת לגיטימי את הניצול המיני של ילדים וגילוי עריות. לקח 10 שנים לחוקרים מומחים בנייתוח פורנוגרפיה והשפעותיה להסכים לדעות של פמיניסטיות שעבדו על הנושא. עשור כדי להכיר במה שהנשים הכירו בו מזמן: הפורנוגרפיה מאשרת, עושה לגיטימציה ומעודדת את התוקפנות המינית נגד נשים וילדים.

האם ההגנה על חופש הביטוי לא יכולה לכלול גם את ההגנה על שלמות פיזית ופסיכולוגית של האנשים, נשים וילדים שנמכרים ומונצלים באלימות? איך בכל זאת אפשר להלחם בפורנוגרפיה? החוקים נגד פורנוגרפיה צריכים דומים לחוקים נגד גזענות ותעמולה גזענית. צריך לעודד חוקים נגד סקסיזם ואפליה מינית. מדוע להיאבק נגד אונס ולא להיאבק נגד תעמולה שמקדמת אונס? האתגר הינו לשנות גישה, מדיניות וחוקים - להעלות לתודעה הציבורית שמאחורי האקטים הנצפים על מסך האינטרנט או בסלולארי כמו גם בקלטת הוידאו קיימים לא גופות צלוליד אלא גופות בשר ודם. לקשר בין האקט והתמונות בצורה שתשמור על חופש הביטוי אך תגן על זכויות האדם- להיות חופשיים מפשעים של סחר למטרות ניצול מיני.

חוקים נגד האינטרנט לא אפקטיביים. נקודה. קבוצת מומחים שישבה 3 שנים על המדוכה והגישה את ממצאיה בסוף שנת 2003 מצאה כי רק מניעה יכולה לכוון סוג של קונטרול באינטרנט. ההמלצות שהוגשו כללו:

- רפורמה של החינוך ומערכות טריינינג כדי לתת לצעירים, לשופטים, לעיתונאים, לכוחות משטרה ולרשויות כלים שיאפשרו ללמוד איך להשתמש בטכנולוגיות החדשות ולמנוע ניצול.
- Self regulation של כל העסקים הנוגעים וקשורים (נותני שירות באינטרנט, נותני גישה, הוסטים, מעבירי ממסרים) להעלות את המודעות לסכנות של הקרנת תכנים לא לגליים באינטרנט בעזרת כלים כמו מערכות פילטור ופרוצדורות שונות.
- צורך לחזק שיתוף פעולה בינלאומי.

לאה גרינפטר גולד, יו"ר מכון תודעה

ביבליוגרפיה:

- Richard Poulin, La violence Pornographique, Industrie du fantasme et réalités, Editions Cabédita Yens s./Morges (Canada) , 1993
- Conference "Prostitution of Minors, Trafic and abuse of children" organized in the European Parliament in Bruxelles on the 28 January 2004
- Dr. Melissa Farley, Prostitution is Sexual Violence, Psychiatric Times, October 2004 Special Edition. USA
- Matthew Magee, How computer games grew up, The Scotsman, 29 Oct 2004, UK
- Senate committee on Commerce, Science and Transportation, Subcommittee on Science, Technology and Space - Hearing on the Brain Science behind Pornography Addiction and the Effects of Addiction on Families and Communities, November 18, 2004
- Final Report, Group of Specialists on the Impact of the Use of New Information Technologies on the Trafficking in Human Beings for the Purpose of Sexual Exploitation, Council of Europe, February, 2003
- http://www.uri.edu/artsci/wms/hughes/eg-s-nt_final_report